

FONOLOGIA I MORFOLOGIA CATALANES

Curs: 2008-2009	Codi: 28646	Crèdits: 10,5
Cicle: Segon	Tipus d'assignatura: Obligatoria	Semestre: Anual

PROFESSOR(S)

[Teresa Cabré Monné](#)

DESCRIPCIÓ GENERAL, OBJECTIUS I REQUISITS PREVIS

El curs és una descripció detallada i aprofundida dels processos fonològics i morfològics més generals de la llengua catalana. L'objectiu del curs és el coneixement d'aquests processos i de la metodologia d'anàlisi que s'utilitza per a descriure'ls.

ESBÓS DEL TEMARI

1. **Introducció:** Vocals, consonants i propietats suprasegmentals. Els mètodes d'anàlisi fonètica. Forma subjacent i forma fonètica. Tipus de processos fonològics. Diferències entre els processos lèxics i els processos postlèxics. Els trets distintius i la noció de classe natural; correspondència articulatòria dels trets. L'estructura interna dels mots. Altres elements lèxics. L'al·lomorfia.
2. **Estructura sil·làbica:** Estructura interna de la sil·laba. L'escala de sonicitat. Maximització d'obertures i resíl·labificació. Estructura sil·làbica impropia i reparació: epèntesi vocàlica; epèntesi final i vocals de gènere.
3. **Processos lèxics relacionats amb el vocalisme:** Característiques articulatòries i acústiques de les vocals; el timbre vocàlic. Accent lèxic i desaccentuació. La reducció vocàlica en els dialectes del català. El tractament dels casos especials i la indeterminació de la forma subjacent en casos sense alternança. Reaccentuació per sufix pla i obertura de vocals mitjanes.
4. **Processos lèxics relacionats amb el consonantisme:** Elisió de r i n finals; context d'aplicació, abast del fenomen i variació; presència de r a la forma subjacent de l'infinitiu. Africació i ensordiment finals; motivació fonètica. Assimilació de punt d'articulació de nasals dintre del mot i simplificació de grups consonàntics; obligatorietat i opcionalitat en la simplificació; variació dialectal. Assimilació i coarticulació.
5. **Processos postlèxics relacionats amb el consonantisme:** sonorització de fricatives i africades i assimilació de sonoritat; indeterminació de la forma subjacent en els casos sense alternança. Assimilació de punt d'articulació d'oclusives i nasals i assimilació de mode d'articulació. L'efecte d'assimilació total. Factors que determinen la variació en les assimilacions.
6. **Altres fenòmens:** La distribució de les consonants ròtiques. El fenomen de l'espírantització; caràcter fonètic. Alternances vocàliques i consonàntiques derivades d'al·lomorfia.
7. **La flexió:** Flexió nominal: el gènere gramatical i les vocals de gènere; la forma subjacent dels morfemes de gènere i de nombre; defectivitat i invariabilitat. Flexió verbal: flexió verbal regular i irregular: els morfemes de conjugació, temps, mode, persona i nombre; la segona conjugació: vocal temàtica i epèntesi; al·lomorfia verbal i enclisi.
8. **Cliticització:** Mot i grup clític. Enclisi i proclisi. Clítics no pronominals (determinants, preposicions, complementadors i auxiliars). Els clítics pronominals; font i funció, alteracions en la forma, restriccions d'ordre i de concurrència; canvis de clític. La variació dialectal.
9. **Derivació:** derivació per sufixació: tipus principals; els mots derivats de radicals verbals. La derivació zero; la infixació. Prefixos àtons i prefixos tòncics; prefixos cultes i prefixos genuïns. Radicals polimorfèmics. Els límits entre derivació i composició.
10. **Composició i altres sistemes de formació de mots:** compostos sense nucli, compostos amb nucli a la dreta; compostos amb components simètrics i altres tipus de compostos. els adverbis en -ment. Mots reduplicatius i mots truncats.

TUTORIES INTEGRADES

La tutoria integrada es realitzarà bàsicament pel Campus Virtual, però es requerirà almenys una sessió presencial (al despatx) a cada estudiant. Les activitats que s'hi duran a terme seran individualitzades sobre aspectes teòrics i pràctics del programa.

BIBLIOGRAFIA ESSENCIAL

Bibliografia bàsica

- Bonet, Eulàlia i Maria-Rosa Lloret (1998). Fonologia catalana. Barcelona: Ariel.
- Mascaró, Joan (1986). Morfologia. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- Pérez Saldanya, M, M. Sifre i J. Todolí (2004) Morfologia catalana. Barcelona: UOC.
- Prieto, Pilar (2004) Fonètica i fonologia. Els sons del català. Barcelona: UOC.
- Recasens, Daniel (1993). Fonètica i fonologia catalanes. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- Solà, Joan, Maria Rosa Lloret, Joan Mascaró i Manuel Pérez Saldanya (eds.). Gramàtica del català contemporani. Vol. 1 [fonètica i fonologia; morfologia]. Barcelona: Empúries.

Bibliografia complementària

- Bonet, Eulàlia, Maria-Rosa Lloret i Joan Mascaró (1997). Manual de transcripció fonètica. Bellaterra: Publicacions de la UAB.
- Recasens, Daniel (1986). Fonètica descriptiva del català. Barcelona: IEC.
- Recasens, Daniel i Maria Dolors Pallarès (2001). De la fonètica a la fonologia. Les consonants i assimilacions consonàntiques en català. Barcelona: Ariel.
- Wheeler, Max W., Alan Yates, Nicolau Dols (1999). Catalan: A Comprehensive Grammar. London, New York: Routledge.

FORMA D'AVUACIÓ

L'avaluació es farà a partir de la puntuació obtinguda en un examen final i dels resultats de les sessions pràctiques, que inclouran tres exercicis puntuats.